

Rinodina pityrea

Falsk allékrimmerlav

Klass: *Lecanoromycetes*, **Ordning:** *Caliciales*, **Familj:** *Physciaceae*, **Släkte:** *Rinodina* (krimmerlavar), **Art:** *Rinodina pityrea* - falsk allékrimmerlav Ropin & H.Mayrhofer **Synonymer:** *Rinodina colobina* p.p.

Kännetecken

Falsk allékrimmerlav har en grå till mörkgrå till blåsvart till svart, tunn, sprickig till kornig till skorvig bål ofta har små rundade avknoppningar (blastidier). En tydlig förbål saknas. Apothecierna är 0,4–0,7 mm breda, svarta, ofta fåtaliga och spridda. Disken är platt till välvd och apotheciekanten balfärgad eller något ljusare och slät till vårtig. Sporerna är bruna, ensepterade, med hålrum som fyller ut praktiskt taget varje sporhalva (av *Tunicata*-typ), 14–23 × 7–12 µm samt med en kraftig ornamentering. Arten är morfologiskt mycket lik den också rödlistade allékrimmerlav *Rinodina colobina* och dessa två arter går inte att skilja utan mikroskopering. Båda arterna har ett grått epihymenium som är K+ violett. Allékrimmerlav skiljer sig genom att ha sporer som först är av *Pachysporaria*-typ men sedan ändras till *Physcia*-typ och slutligen till *Mischoblastia*-typ med slät yta. Apothecier är ofta fåtaliga eller kan sannolikt helt saknas och båda arterna är då mycket lik den allmänna *Caloplaca chlorina* och det är tveksamt om falsk allékrimmerlav då går att artbestämma.

Utbredning och status

Arten är spridd från Skåne till Uppland på färre än 10 lokaler men på de flesta är den senast sedd för mer än 70 år sedan. Arten urskiljdes från allékrimmerlav *Rinodina colobina* och beskrevs först 1995 men det finns omkring tre aktuella lokaler. De flesta av de gamla lokalerna är inte återbesökta varför utbredningen inte är fullständigt känd. Den är inte känd från övriga Skandinavien. I övrigt är arten vitt spridd i Europa men många av fynden är från 1800-talet eller början av 1900-talet. Antalet fynd är betydligt färre än av allékrimmerlav *Rinodina colobina*.

Ekologi

Arten växer på mer eller mindre slät bark av ädellövträd (ask, alm, lönn mm) i öppna till halvöppna lägen vid grusvägar (t.ex. alléer) och alltså är dammimpregnerade. I Mellaneuropa är den även funnen på betongmurar.

Hot

Arten hotas av avverkning av gamla träd i näringsrika miljöer och en genom ökad asfaltering av grusvägar minskad näringstillförsel till alléträd.

Åtgärder

Spara gamla träd i näringsrika miljöer och undanta en del vägar från asfaltering. Aktuell status bör klargöras.

Litteratur

Ropin, K. & Mayrhofer, H. 1995. Über corticole Arten der Gattung *Rinodina* (*Physciaceae*) mit grauem Epihymenium. *Bibl. Lichenol.* 58: 361–382.

Författare

Göran Thor 2001. © ArtDatabanken, SLU 2005.